Prima instanță: Judecătoria Chişinău, sediul Centru judecător: Eugenia Culinca
Dosarul nr. 2ac-258/24
2-23085650-02-2ac-10042024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

11 decembrie 2024
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecători Natalia Mămăligă și Ala Malîi

examinînd în procedură scrisă, fără dezbateri publice, în lipsa participanților la proces cererea de apel declarată de avocatul Prutean Lilian în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 18 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

**Circumstanțele cauzei:**

La data de 13 iunie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” a înaintat instanței de judecată cererea de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gumaro Company”, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 41357 lei, dobânda de întârziere în mărime de 10554,53 lei și compensarea cheltuielilor de judecată constituite din cheltuielile de asistență juridică și taxa de stat.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat, că în baza facturii fiscale nr.EAB000961716 din 15.07.2022 Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” trebuia să achite Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” suma de 41 357 lei, fapt care nu a fost executat.

A menționat reclamanta, că în vederea examinării pe cale extrajudiciară a prezentei cauze, la data de 11 mai 2023 a fost adresată Societății cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” cerere prealabilă, prin care i s-au oferit 5 zile pentru achitarea datoriei.

Având în vedere faptul că, în termenul acordat, societatea-pârâtă nu a achitat datoria, a fost înaintată prezenta acțiune pentru a fi soluționată pe cale judiciară.

Totodată, consideră partea reclamantă că, avînd în vedere că datoria nu a fost stinsă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company" este în drept să solicite și încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 10554,53 lei, pentru perioada 15 iulie 2022 – 9 iunie 2023.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. art. 10 alin. (1) și (2), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16 alin. (1), art. 774 alin. (1), 776, 858 alin. (1), 942 alin. (1) și (2) Cod civil, art. 94 alin. (1), 96 alin. (1) și (11 ), 2762 Cod de procedură civilă.

**Poziţia instanţei de fond:**

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 18 decembrie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim" împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gumaro Company" privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, concretizată. Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company" (cod fiscal 1018600031161) în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim" (cod fiscal 1010600044271) dobânda de întârziere în mărime de 12607,16 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 1557,34 lei, și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1500,00 lei, în total suma de 15.664,50 lei (cincisprezece mii șase sute șaizeci și patru lei, 50 bani). În rest pretențiile Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim" s-au respins ca neîntemeiate.

**Solicitarea apelantului:**

La 29 decembrie 2023, avocatul Prutean Lilian în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim" a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 18 decembrie 2023, solicitând casarea parțială a hotărârii contestate în partea respingerii pretențiilor privind încasarea cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă în sensul formulat.

**Termenul legal de declarare a apelului:**

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că hotărîrea contestată a fost pronunțată la 18 decembrie 2023, iar apelul a fost depus la 29 decembrie 2023. Prin urmare, Colegiul conchide că apelul a fost declarat în termenul prevăzut de lege.

**Argumentele părților:**

În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantei Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim”, avocatul Prutean Lilian a invocat, că consideră hotărîrea instanței de fond în partea respingerii cerinţelor de încasarea a cheltuielilor de judecată drept neîntemeiate, cu aplicarea incorectă a normelor de drept material şi procedural cu aplicarea incorectă a circumstanţelor dispuse, şi pasibilă de a fi. anulată din următoarele motive:

În acest context a susținut, că instanţa de judecată n-a constatat şi n-a elucidat pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii. Nu au fost dovedite circumstanţele considerate de prima instanţă ca fiind stabilite. Concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele pricinii. Au fost încălcate şi aplicate greşit normele de drept material şi procedural.

A opiniat, că instanța de fond trebuia să dispună încasarea cheltuielilor pentru asistenţa juridică acordată şi taxa de poştă achitată.

Sub acest aspect, a notat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat costul unei ore de lucru a avocatului luând în calcul recomandările Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova - 50 şi 150 euro/oră. Aparent, CEDO a considerat rata pe oră de 50-60 Euro rezonabilă, iar într-o cauză complexă, a acceptat şi rata de 100 Euro pe oră pentru lucrul unui avocat din Republica Moldova (cauza Oferta Plus SRL c Moldovei).

Totodată a completat, că lucrul avocatului nu constă doar în prezenţa fizică în faţa instanţei, dar activitatea lui pe o cauză este mult mai complexă şi cuprinde activităţi atât în faza de pregătire a referinţei, probelor, înscrisurilor, cât şi urmărirea mersului procesului şi după caz, realizarea căilor de atac sau depunerea titlului spre executare.

**Aprecierea instanţei de apel:**

Studiind materialele cauzei, Colegiul Civil consideră apelul declarat ca fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate, iar în sensul art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa

judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În baza art. 373 alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că, sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin.(1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Instanţa de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar. În opinia Colegiului civil, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

Conform art. $276^2$ Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu art. $276^3$ Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la

proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică (…).

Art. 276[4] Cod de procedură civilă reglementează că, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător.

Judecând cauza în ordine de apel, Colegiul a stabilit că, reclamanta Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim”, în calitate de furnizor/vânzător a vândut, iar pârâta Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company”, în calitate de cumpărător, a cumpărat marfă, în valoare totală de 41357 MDL, fapt ce se confirmă prin factura fiscală: seria/nr. EAB000961716 din 15 iulie 2022 (f.d. 7).

La data de 11 mai 2023, reclamanta Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” a expediat la sediul pârâtei Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” cererea prealabilă, solicitând 3 achitarea integrală a datoriei în mărime de 41357 MDL. Corespondența a fost returnată expeditorului cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 8-9).

După primirea cererii de chemare în judecată în examinare, reprezentantul reclamantei a informat instanța de judecată că datoria a fost stinsă integral, astfel că solicită să fie încasată de la pârâtă dobânda de întârziere în mărime de 12607,16 lei, pentru perioada 15 iulie 2022 – 11 octombrie 2023.

Reprezentantul societății-pârâte, prin actele anexate la referință, a confirmat că, la data de 11 octombrie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” a achitat integral datoria față de Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim”.

Fiind învestită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță a conchis asupra temeiniciei parțiale a acțiunii, dispunând încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” dobânda de întârziere în mărime de 12607,16 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 1557,34 lei, și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1500,00 lei, în total suma de 15.664,50 lei. În rest pretențiile Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” s-au respins ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu soluția instanței, la data de 29 decembrie 2023, avocatul Prutean Lilian, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” a contestat cu apel hotărârea primei instanțe doar în partea admiterii parțiale a cheltuielilor de asistență juridică și respingerea încasării cheltuielilor poștale, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Totodată, potrivit dispoziției art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, astfel încât instanța de apel urmează să se pronunțe doar asupra pretențiilor admise parțial din acțiune și anume asupra cerinței de încasare a cheltuielilor de asistență juridică și respingerii cerinței privind cheltuielile poștale.

Conform art.90 lit.i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Conform art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Se menționează că dacă partea nu a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în cadrul procesului, ea este în drept să se adreseze cu o cerere separată de chemare în judecată în acest sens.

Conform ast.8 CPC, părțile, alţi participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului National pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prevederile art.5 alin.(1) Legii cu privire la avocatură stabilesc că orice persoană are dreptul să îşi aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată şi reprezentată de acesta în materie juridică.

Potrivit prevederilor art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (11 ) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit art.60 alin.(1) Legii menționate, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă, iar conform alin.(2), împuternicirile avocatului şi ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma şi modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Din suportul probator prezent la materialele dosarului rezultă că în cadrul procesului dat Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” a fost asistată de avocatul Prutean Lilian în baza mandatului MA nr.1776578 din 26 aprilie 2023 (f.d.4).

Conform Ordinului de plată nr.66 din 26 octombrie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” a achitat pentru asistența juridică acordată de către avocatul Prutean Lilian suma de 15 000 lei (f.d.52).

În conformitate cu pct.pct. 15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii Avocaților din RM nr. 2 din 30 martie 2012, pornind de la practica CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți- persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora ( cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) sa statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Analizând circumstanțele expuse în raport cu prevederile normei de drept citate, Colegiul consideră legală şi întemeiată concluzia primei instanțe privind admiterea parțială a pretențiilor de încasarea a cheltuielilor de asistență juridică.

Or, Codul de procedură civilă prevede expres că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Sub acest aspect, Colegiul ținând cont de complexitatea cauzei și faptul că prezenta cauză a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de către avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența consideră că suma de 1500 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică stabilită de către instanța de fond prin hotărârea contestată, este o sumă reală, necesară și rezonabilă, care corespunde volumului serviciilor prestate realmente confirmate de către avocatul în cadrul judecării cauzei și constituie o satisfacere echitabilă.

Totodată, contrar aserțiunilor apelantei, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată și soluția instanței de fond în partea respingerii cerinței reclamantei privind încasarea cheltuielilor serviciilor poștale în sumă de 16,30 lei, dat fiind faptului că aceste cheltuieli au fost suportate de către apelantă la faza extrajudiciară, dar nu în cadrul examinării cauzei și respectiv, nu pot fi puse pe seama intimatei.

Subsecvent, din considerentele menționate și având în vedere că, hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, în concordanță cu prevederile art.239 Codul de procedură civilă, iar argumentele apelantului sunt declarative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. $276^4$, 385 lit.a), art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Prutean Lilian în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Bambus Prim”.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bambus Prim” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gumaro Company” privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă la data pronunțării.

Președintele ședinței, Ana Panov

judecătorul
Judecătorii Natalia Mămăligă

Ala Malîi